

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/413/2014/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

281/2014. számú (XI. 20.)

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2014. július 4-én előterjesztett **panaszát** a 2014. november 20-án megtartott zárt ülésén meghozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedés nem történt, illetve alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2014. július 4-én, elektronikusan terjesztette elő panaszát, a vele szemben 2014. június 16-án foganatosított rendőri intézkedéssel szemben.

I.

1) A panaszos beadványában előadta, hogy 2014. június 16-án, 12 óra 55 perckor intézkedtek vele szemben a rendőrök M.-on, az áruház előtt. Egy jegyellenőr tévedés miatt rendőri intézkedést kért, mivel nem tudta a panaszos magát igazolni, mert az iratai Sz.-en maradtak és az igazoltatás pillanatában még nem érkeztek meg a panaszoshoz postán. A rendőr a belváros kellős közepén üvöltött a panaszossal (akinek egyébként a járőrtársa hihetetlenül korrekt volt), amikor a panaszos megkérte őt, hogy ne alázza meg mindenki előtt. A rendőr a panaszos kérését követően csak nevetett, a panaszos vitáját a jegyellenőrrel nem oldotta meg, hanem csak üvöltött a panaszossal.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

A panaszos elmondása szerint a rendőr magatartása megfélemlítő volt. A panaszossal a helyszínen tartózkodó hölgy is teljesen „lesokkolódott” a rendőr magatartásának hatására. A panaszos tájékoztatta a Testületet arról, hogy maga a rendőri intézkedés M. település két legforgalmasabb kereszteződésében történt, ahol összesen több mint 10 buszjárat, 2 villamos és lámpa váltásonként minimum 50 autó közlekedik (az egyik út 2x2 sávós, a másik út 7 sávós). Nem beszélve arról, hogy ez a város központja, így folyamatos embertömeg, szökőkút van a téren.

Miután a panaszos alávetette magát a rendőri intézkedésnek, megadta az adatait rendőri kérésre elment a helyszínről. Ezt követően, kb. 5 perc elteltével, a helyszíntől kb. 500 méterre a panaszos után mentek a szolgálati gépjárművel a rendőrök úgy, hogy ezelőtt a panaszos bement egy üzletközpontba, vagyis a rendőrök nem láthatták, hogy merre, vagy hova megy a panaszos. Ekkor az arrogáns rendőr újabb üvöltözésbe kezdett, hogy a panaszos miért hazudik az adatait illetően, amelyet a panaszos nem értett. A panaszos elmondása szerint a neve a papíron jól került rögzítésre, azonban az édesanyja nevének az egyik fele hiányzott. A panaszos születési adatait illetően elírták a hónapot, amikor a panaszos született. Ezeket a panaszos mind megjegyezte a rendőrnek, hogy nem elképzelhető az, hogy félrehallotta a közölt adatokat a nagy forgalomra tekintettel. Erre a rendőr megkérdezte teljesen arrogánsan a panaszostól, hogy „hülyének” nézi-e őt a panaszos. Ekkor a panaszos megkérte a rendőrt, hogy mondja meg a nevét és adja meg az azonosító számát, amelynek eleget is tett, majd azt közölte a panaszossal, hogy hamis adatok megadása miatt feljelenti őt. A panaszos ezen közlés hatására elment a helyszínről és a rendőr felé fordulva szeretne volna további kérdést feltenni, de a rendőr reakciója az volt, hogy artikulálatlanul üvöltve közölte a panaszossal, hogy a magyar rendőrség nevében felszólítja őt, hogy hagyja el a panaszos a helyszínt. A panaszos ekkor erősködött, hogy csak egy kérdést szeretne feltenni a rendőrnek. Ekkor a rendőr ismét a fentebbi tartalommal felszólította a panaszost, hogy hagyja el a helyszínt. A panaszos véleménye szerint az előző rendőri felszólításnál is azt hitte, hogy ennél undorítóbban és megalázóan nem lehet beszélni egy emberrel, de ez mégis sikerült a rendőrnek. A felszólítást követően a rendőr azt is közölte a panaszossal, hogy a rendőri intézkedés akadályozásáért beviszi az intézkedés akadályozásáért.

A panaszos a Testületet arról tájékoztatta, hogy a sokk és megaláztatás, ami a rendőri intézkedés során érte nem volt emberhez méltó. Emellett a panasz előterjesztésének a napján kapott kézhez egy határozatot, amely azt tartalmazza, hogy fizessen 30. 000 forintot az állítólagos hamis adatok megadása miatt, anélkül, hogy őt bárki is megkérdezte volna az ügyben. A panaszos ezen a ponton döntötte el, hogy panasszal fordul a Testülethez az ügyének a kivizsgálása iránt.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a M. Rendőrkapitánysághoz. A rendelkezésre bocsátott iratok alapján az alábbiak állapíthatók meg.

1) A M. Rendőrkapitányság vezetője a 2014. augusztus 13-ai átiratában az alábbiakról tájékoztatta a Testületet.

2014. június 16-án, 12 óra 55 perckor a C. Áruház előtti villamos megállóba egy MVK jegyellenőr kért rendőri intézkedést egy személlyel szemben. A helyszínen tartózkodó

személyt (akiról később személyazonosságának megállapítását követően kiderült, hogy a panaszos) meghallgatták és igazoltatásra szólították fel. A panaszosnál nem volt személyazonosításra szolgáló igazolvány, azért adatait szóban diktálta be a rendőrnek. A panaszos adatai mind az EDR kézi rádión, mind pedig a Tevékenységirányítási Központon (továbbiakban: TIK) keresztül leellenőrzésre kerültek. Mindkét esetben az a visszajelzés érkezett, hogy a panaszos által, a rendőrség részére közölt adatok hibásak. Ezután a panaszos új adatokat adott meg a rendőröknek, amelyek már helyesek voltak.

A helyszínre kikerülő rendőrök napszaknak megfelelően köszöntek, majd a bejelentő (jegyellenőr) meghallgatását követően a panaszossal és a társaságában lévő hölgygel közölték az intézkedés okát. A panaszossal az intézkedés során egy intézkedő rendőr sem üvöltött. A panaszossal szembeni rendőri intézkedés kb. 10 percig tartott, és miután az befejeződött a rendőrök nem követték a panaszost a szolgálati gépjárművel.

Az intézkedés során a panaszost tájékoztatták, hogy szabálysértést követett el azzal, hogy valótlan adatokat közölt a rendőrökkel, amelyet a panaszos nem ismert el. A panaszost, a nyilatkozatának tartalmára tekintettel tájékoztatták a rendőrök arról, hogy vele szemben szabálysértési feljelentéssel élnek. A panaszost a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (továbbiakban: Szabs. tv.) 207. §-a alapján személyazonosságának igazolásával kapcsolatos kötelességek megszegése szabálysértés elkövetése miatt jelentették fel.

2) A rendőrség mellékelte S. Á. r. őrm., 2014. június 16-án készített rendőri jelentését, amelyből kiderül, hogy S. Á. r. őrm. szolgálata teljesítése során, 12 óra 55 perckor a C. áruháznál található villamos megállóban kért rendőri intézkedést egy MVK jegyellenőr.

S. Á. r. őrm. ezután felvette a kapcsolatot a bejelentővel (46-os számú jegyellenőr), aki rendőri kérdésre elmondta, hogy a menetrend szerint közlekedő kettes villamoson hajtott végre jegyellenőrzést, amikor felszólított egy férfit és a vele lévő hölgyet, hogy menetjegyeiket vagy bérleteiket adják át neki ellenőrzés céljából. A nő egy érvényes bérletszelvényt adott át az ellenőrnek. A panaszos átadott az ellenőrnek egy kezelt (lyukasztott) jegyet, de amint azt az ellenőr megfordította és ellenőrizte kiderült, hogy azt az utazás időpontját megelőző korábbi időpontban kezelték, így azt két alkalommal használták. Ezután az ellenőr ezt a tényt közölte a panaszossal, aki elővett egy másik jegyet, amelyet szintén már korábban használt. Majd átadott az ellenőrnek még egy kezeletlen jegyet. Ezután szálltak le a következő megállóban és kért az ellenőr rendőri intézkedést a panaszossal szemben. S. Á. r. őrm.-nek az ellenőr az intézkedés helyszínén átadta a két, már kezelt menetjegyet, amelyen látszott, hogy valóban korábban használták.

S. Á. r. őrm. ezt követően meghallgatta a panaszos társaságában tartózkodó hölgyet, aki elmondta, hogy elismerik, hogy hibáztak és ő hajlandó a helyszínen kifizetni a büntetést csak gyorsan intézzék el a problémát, hiszen ők sietnek. A rendőr ezután hallgatta meg a panaszost, aki az intézkedés alatt folyamatosan kioktató, flegma magatartást tanúsított a rendőrökkel és az ellenőrrel szemben is. A jegyellenőr ismét közölte a panaszossal a tapasztalt problémát, de a panaszos továbbra sem ismert el semmilyen jogsértést, azt hangoztatta, hogy „Nem fizetek semmit, mert nem csináltam semmit!“. Ezután a jegyellenőr megkérte a panaszost, hogy diktálja be az adatait, amelynek a panaszos eleget tett. A rendőr ekkor vont a panaszost és felszólította személyazonosságának az igazolására. A panaszos nem volt hajlandó igazolni magát mondván, hogy az ellenőr közelében nem hajlandó bediktálni az

adatait, mert annak nincs semmi köze az ő adataihoz és az ellenőr jelenléte sérti az ő adatvédelmi jogait. Ezt követően S. Á. r. őrm. járőrtársa és a panaszos az ellenőrtől és S. Á. r. őrm.-től távolabb mentek (kb. 5 méterre), hogy a panaszos bediktálja az adatait és hogy nehogy sérelmet szenvedjenek az adatvédelmi jogai. A panaszosnál elmondása szerint nem volt személyi igazolvány. A panaszos többször hangsúlyozta az intézkedés során, hogy ő doktor és nevét „dr.” előtaggal megtoldva diktálta be. S. Á. r. őrm. az adatok megadását követően EDR kézi rádión keresztül megpróbálta leellenőrizni a panaszos adatait, de az nem sikerült, hiszen azt a visszajelzést kapta a rendőr, hogy a panaszos által megadott adatok hibásak. Ekkor S. Á. r. őrm. a TIK-hez fordult segítségért, aki közölte vele, hogy diktálja a panaszos adatait. Az ellenőrzés során a panaszos már más születési dátumot diktált be, mint korábban. A TIK ellenőrzés során végül sikerült a panaszos adatait megállapítani. Ezen panaszosi cselekményre tekintettel közölte S. Á. r. őrm. a panaszossal, hogy szabálysértést követett el, amelyet nem ismert el, mondván, hogy ő a valós adatokat közölte a rendőrrel, csak S. Á. r. őrm. járőrtársa írta el a panaszos születési idejét és anyja nevét. Ezután közölte S. Á. r. őrm. a panaszossal, hogy az általa elkövetett szabálysértés miatt vele szemben szabálysértési feljelentéssel fog élni, amelyre ismét flegma és kioktató hangszínnel annyit mondott a panaszos, hogy „nem érdekel, maga meg adja meg a sorszámát és a nevét, mert fel fogom jelenteni”. Ekkor a rendőr közölte a panaszossal a nevét és jelvéyszámát.

3) S. Á. r. őrm. a Testület megkeresésére 2014. augusztus 13-án az alábbi tartalmú jelentést készítette el a panaszos által sérelmezett rendőri intézkedésről.

Emlékei szerint a helyszínen, mint minden más esetben is napszaknak megfelelően köszöntek a helyszínen lévő személyeknek. Majd a bejelentő (ellenőr) meghallgatását követően közölték a helyszínen tartózkodó másik két személlyel (panaszos és hölgy) az intézkedés okát. S. Á. r. őrm. amennyire vissza tud emlékezni az esetre, a panaszos folyamatosan kioktatta őket, hogy a rendőrök mit tehetnek meg vele szemben és milyen módon. A rendőr nem emlékszik arra, hogy vagy ő, akár járőrtársa ordibált volna a panaszossal. A panaszos prioritálása során S. Á. r. őrm. kollégája több alkalommal próbálta a panaszost prioritálni, amely sikertelen volt, ezért a TIK-hez fordultak segítségért, de azt a visszajelzést kapták, hogy a panaszos által bediktált adatok nem felelnek meg a valóságnak. Ezután a tényről közölték a panaszossal, aki ezt követően már más adatokat közölt. A rendőr emlékei szerint a panaszossal szembeni intézkedés kb. 10 percet vett igénybe. Az intézkedés befejeztével a panaszost nem követték, hiszen arra semmi okuk nem volt.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) és a szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításra jutott.

1) A Testület először azt vizsgálta, hogy kiterjed-e a panasz valamennyi részére a hatásköre.

A panaszos beadványában kifogásolta a vele szemben intézkedő rendőrök által használt hangnemet, amely állítása szerint őt mélyen sértette emberi méltóságában. A rendőri intézkedés során a rendőrök megfélemlítően léptek fel a panaszossal szemben. A panaszos

emellett kifogásolta a vele szemben kiszabott szabálysértési bírságot és azt, hogy az intézkedés befejeztével a rendőrök őt követték.

A Testület hatáskörével kapcsolatban hivatkozik az Rtv. 92. § (1) bekezdésére, amely szerint azon rendőri intézkedéseket és mulasztásokat vizsgálhatja, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri feladatok és utasítások teljesítésének kötelezettsége, azok megsértése vagy annak elmulasztása (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),

- a rendőri intézkedés vagy annak elmulasztása, illetőleg törvényessége (különösen: igazoltatás, ruházat- csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, idegenrendészeti intézkedés, intézkedés magánlakásban, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),

- a kényszerítő eszköz alkalmazása és törvényessége (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, útzár, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás stb.) tekintetében van lehetősége eljárni és az adott intézkedést vagy cselekményt vizsgálni, abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A Testületnek az idézett jogszabályi előírás alapján nincs hatásköre annak megállapítására, hogy a panaszos magatartásával szabálysértést valósított-e meg, továbbá arra sem, hogy a panaszossal szemben kiszabott helyszíni bírságot felülbírálja.

A fentiekre tekintettel hatáskör hiányában a Testület nem vizsgálhatja azt, hogy a panaszos elkövette-e a szabálysértést, amely alapján vele szemben szabálysértési bírságot szabtak ki.

A Testület ellenben vizsgálatának tárgyává tette a panaszossal szemben fogatosított rendőri intézkedést, a rendőrök által használt hangnemet és azt, hogy a panaszost az intézkedés befejeztét követően valóban követték-e.

Az elvégzett vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye Szabadság és Felelősség fejezetének II. cikkében foglalt emberi méltósághoz, a VI. cikkében foglalt személyes adatok védelméhez fűződő alapvető jogát és szintén ezen cikkben garantált jó hírnévhez illetve a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.

2) A Testület ezt követően a rendőrök intézkedési kötelezettségét vizsgálta meg.

A panaszos és a rendőrség álláspontja is megegyezik atekintetben, hogy a rendőrség a helyszínen a jegyellenőr bejelentése alapján jelent meg, hiszen a jegyellenőr rendőri intézkedést kért a helyszínrre.

Az Rtv. 13. §-a szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő, vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A Szolgálati Szabályzat 8. §-a szerint a rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A rendőr a magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást. A Szolgálati Szabályzat 9. §-ának (1) bekezdése azzal egészíti ki a fenti szabályt, hogy a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szab ki.

A rendőrség a jegyellenőr bejelentésére ment ki a helyszínre és kezdeményezett a panaszossal szemben intézkedést. A rendőrség a helyszínen megjelenve meghallgatta a bejelentőt, aki elmondta, hogy a panaszos két, már kezelt jeggyel utazott. Ezt maga a panaszos sem tagadta érdemben a beadványában.

Mindezekre tekintettel a Testület álláspontja szerint a panaszossal szemben fennállt a rendőrség oldalán az intézkedési kötelezettség, hiszen telefonon rendőri segítséget kért a jegyellenőr, így az intézkedés foganatosítása miatt nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető joga.

3) A Testület ezt követően a panaszos igazoltatást vizsgálta meg.

A panaszos beadványában közölte, hogy alá vetette magát a rendőri intézkedésnek, sőt igazolta is magát. Elmondta, hogy nem volt nála a személyazonosságának igazolására szolgáló okmány, de rendőri kérdésre megadta a személyi adatait, amelyek a rendőrök rosszul rögzítettek.

Ahogy a bejelentés helyszínére kikerkeztek a rendőrök meghallgatták a bejelentőt, majd a panaszost és a vele tartózkodó hölgyet. Ezt követően, mivel a panaszos elismerte, hogy nem rendelkezett utazásra jogosító okmányokkal, ezért a rendőrök rögzítették az adatait, hiszen a panaszosnál nem volt személyazonosságának igazolására szolgáló okmány. A panaszos nem volt hajlandó igazolni magát mondván, hogy az ellenőr közelében nem hajlandó bediktálni az adatait, mert annak nincs semmi köze az ő adataihoz és az ellenőr jelenléte sérti az ő adatvédelmi jogait. Ezt követően S. Á. r. őrm. járőrtársa és a panaszos az ellenőrtől és S. Á. r. őrm.-től távolabb mentek (kb. 5 méterre), hogy a panaszos bediktálja az adatait, és hogy nehogy sérelmet szenvedjenek az adatvédelmi jogai. Ezt követően a panaszos többször hamis adatokat adott meg, de végül megadta azokat.

Az Rtv. 24/A. § (1) bekezdése szerint a rendőrt a feladatkörében eljáró, a Btk-ban meghatározottak szerint hivatalos vagy közfeladatot ellátó személy (továbbiakban együtt: igazoltatást kérő) felkérheti más személy igazoltatására, feltéve, ha az igazoltatást kérő e minőségét igazolja. Ha az igazoltatást kérő igazolja, hogy az adatok a hivatali vagy közfeladatának teljesítéséhez szükségesek, úgy a rendőr az igazoltatást követően a helyszínen átadja részére az igazoltatott személy személyazonosító adatait, valamint – amennyiben az igazoltatott személy ehhez hozzájárul - a lakcímére, értesítési címére vonatkozó adatokat.

Az igazoltatott köteles a személyazonosító adatait, hitelt érdemlően igazolni. A személyazonosságot – a személyazonosító igazolványon túl – minden olyan hatósági

igazolvány igazolja, amely tartalmazza a személyazonosításhoz szükséges adatokat. Az igazolatott kizárólag ezen okmányok egyikének bemutatására kötelezhető. A rendőr más jelen lévő, ismert személyazonosságú személy közlését is elfogadhatja igazolásként.

A személyazonosság igazolásának megtagadása esetén az igazolatott a személyazonosság megállapítása céljából feltartóztatható, a személyazonosság megállapításának sikertelensége esetén előállítható, ha a személyazonosítás megállapítása más módon nem biztosítható, a személyazonosság megállapítása céljából az igazolatottól ujjnyomat vehető, az igazolatotról fényképfelvétel készíthető, továbbá a külső testi jegyek észlelés és mérés alapján rögzíthetők.

A Testület utal továbbá Rtv. 13. §-ának (1) bekezdésére, amely a rendőr intézkedési kötelezettségéről rendelkezik. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. A fenti rendelkezést a Szolgálati Szabályzat 8-9. §-a az alábbiakkal egészíti ki. A rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A rendőr a magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást. A rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki.

A Szolgálati Szabályzat 25. §-a határozza meg az igazoltatás során követendő eljárást. A hivatkozott jogszabályhely (1) bekezdése szerint az igazoltatás során a rendőr elkéri az igazolatott személyazonosító igazolványát vagy egyéb, a személyazonosságot hitelt érdemlően igazoló okmányát. Ha az okmány valódisága vagy az igazolatott személyazonossága kétséges, a rendőr ellenőrző kérdéseket tehet fel, felszólítja az igazolatott személyt adatainak bemondására, a bemondott adatokat az okmánnyal összehasonlítja. Az intézkedés során minden esetben ellenőrizni kell az igazolatott személy és a bemutatott okmány adatait a Schengeni Információs Rendszerben (SIS), a körözési információs rendszerben, valamint - szükség szerint - a személyi adat- és lakcím nyilvántartásban vagy az okmány-nyilvántartásban. A (2) bekezdés alapján az igazoltatás során meg kell állapítani az igazolatott személyazonosságát, és - akinél ez a további intézkedéshez, eljáráshoz szükséges, vagy egyéb körülmények ezt indokolják - az igazolató lapon rögzíteni kell az igazolatottnak az Rtv. 29. § (8) bekezdése szerinti személyazonosító adatait, az igazolványának sorozatát és számát, valamint az igazoltatás helyét, idejét és okát. A (3) bekezdés szerint az Rtv. 24. § (4) bekezdésében meghatározott intézkedéskor a rendőr a szolgálat befejezését követően haladéktalanul írásos jelentést tesz, amely tartalmazza az igazoltatással érintett személynek az Rtv. 29. § (8) bekezdése szerinti személyazonosító adatait.

(4) Az igazoltatást kérő részére az igazolatott személy adatait az igazoltatás helye szerint illetékes rendőrkapitányság adhatja ki.

A panaszos mivel kezeletlen jeggyel utazott, így nem volt jogosult a közösségi közlekedési eszközöket igénybe venni. Tekintettel arra, hogy nem volt nála személyazonosságának igazolására szolgáló okmány, így a jegyellenőr rendőri segítséget kért a panaszos személyi adatainak rögzítésére.

Tekintettel arra, hogy a jegyellenőr nem tudta felvenni a panaszos személyes adatait a bírság kiszabásához, amelyhez rendőri segítséget kért, így a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos személyes adatokhoz fűződő alapvető joga az igazoltatás során, hiszen annak foganatosítására az Rtv. 24/A. § alapján, kellő jogalap birtokában került sor.

4) A Testület ezt követően a rendőrök szolgálati fellépését vizsgálta meg.

A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök nemcsak a rendőri intézkedés alatt, hanem annak befejeztét követően is kiabáltak vele. Nem törekedtek arra, hogy a közte és a jegyellenőr között kialakult vitát megoldják, hanem végig ordibáltak vele, valamint megfélemlítették a panaszost és a vele egy társaságban tartózkodó hölgyet is. Amint véget ért a rendőri intézkedés a panaszost – állítása szerint – a rendőrök követték, és ezután is folyamatosan ordibáltak vele.

A rendőrség a Testület rendelkezésére bocsátott iratokban tagadta azt, hogy a panaszossal szemben a rendőrök megfélemlítően intézkedtek volna, cáfolták azt a panaszosi állítást, hogy vele bármelyik intézkedő rendőr kiabált volna. Az egész intézkedés során a panaszos volt, aki kötekedő magatartást tanúsított, flegma hangnemet ütött meg a rendőrökkel szemben, akik egyébként normális hangnemben kommunikáltak a panaszossal.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdés második mondata szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. A rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerül – más állampolgároknál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelem és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, az államszervezetten belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel összhangban ugyanis az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.

A Testület ezzel kapcsolatban szükségesnek tartja kiemelni a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét, amelynek 1. pontja előírja: a rendőr „önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit (...) indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz (...) megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint „tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület továbbá jelen esetben is irányadónak tartja a korábbi állásfoglalásaiban [lásd pl. a 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás indokolása II. részének 3. pontját] megfogalmazottakat, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgároknál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára

példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezetten belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

A panaszos és a rendőrség álláspontja egymással ellentétben van, hiszen míg a panaszos azt állítja a rendőrök vele szemben kiabáltak, ezáltal pedig nemcsak őt, hanem a vele tartózkodó hölgyet is megfélemlítették addig a rendőrök ezt cáfolják, és álláspontjuk szerint a panaszos flegma, lekezelő hangnemben beszélt végig az intézkedés során. Emellett míg a panaszos azt állítja, hogy az intézkedés után őt a rendőrök követték és megint interakcióba került velük és kiabáltak vele, addig a rendőrség ezen panaszosi állítás valóságtartalmát határozottan visszautasítja.

Tekintettel arra, hogy az intézkedő rendőrök hangneme, megfélemlítő magatartása tekintetében a panaszosi állítás és a rendőri jelentések egymásnak ellentmondanak, és ezen ellentmondásokat a Testület feloldani nem tudta, így a panaszos emberi méltóságához való jogának a sérelme nem megállapítható.

5) A panaszos sérelmezte, hogy az intézkedés M. település egyik rendkívül forgalmas környékén történt, ahol összesen több mint 10 buszjárat, 2 villamos, közlekedési jelzőlámpa és váltásonként minimum 50 autó közlekedik (az egyik út 2x2 sávós, a másik út 7 sávós). Nem beszélve arról, hogy ez a város központja, így folyamatos embertömeg, szökőkút van a téren.

Tekintettel az Rtv. 15. §-ának (1) bekezdésére, amely szerint a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.

A Testület gyakorlatában rendszeresen előfordulnak olyan ügyek, amelyekben a rendőri intézkedés nyilvános helyen, alkalomadtán szomszédok, vagy munkatársak szeme láttára zajlik. A Testület rendszerint abból indul ki hasonló esetekben, hogy a nyilvánosság bizonyos mértékig elkerülhetetlenül velejárója a rendőri intézkedéseknek.

A panaszossal szembeni intézkedést a rendőrök valóban a panaszos által leírt helyszínen fogatosították, de tekintettel arra, hogy a panaszos kezeletlen jeggyel utazott és leszállította őt a jegyellenőr a közlekedési eszközről, így a rendőröknek nem állt módjukban az intézkedés helyszínét megválasztani. A jegyellenőr a jogellenes cselekmény észlelésének a helyszínén tartotta a panaszost a rendőrök helyszínre érkezéséig, így tulajdonképpen a rendőröknek nem volt arra módjuk, hogy más, kevésbé forgalmas helyszínt válasszanak a rendőri intézkedés fogatosítására.

A Testület megítélése szerint az, hogy többen láthatták a panaszossal szemben fogatosított intézkedést önmagában nem eredményezte a panaszos jó hírnévhez fűződő jogának a sérelmét.

IV.

A Testület a lefolytatott vizsgálatban megállapította, hogy a rendőrök kellő jogszabályi felhatalmazás alapján fogatosítottak rendőri intézkedést a panaszossal szemben, így annak következtében nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető joga. A panaszos igazoltatása kapcsán a Testület megállapította, hogy nem sérült a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő alapvető joga. A panaszos kifogásolta a rendőrök fellépését, hiszen a rendőrök vele végig kiabáltak, megfélemlítően léptek fel, sőt a rendőri intézkedés végeztével követték és még akkor is kiabáltak vele. Mivel a rendőrség határozottan cáfolta jelen panaszosi kifogás valóságtartalmát, így a Testület a rendelkezésére álló korlátozott számú bizonyítási eszközére tekintettel nem tudta feloldani a két álláspont között feszülő ellentmondást, így ezen panaszosi kifogások kapcsán úgy határozott, hogy a panaszos emberi méltósághoz fűződő alapvető jogának a sérelme nem megállapítható. Végül pedig álláspontja szerint nem sérült a panaszos jó hírnévhez fűződő alapvető joga a rendőri intézkedés fogatosításának helyszíne kapcsán.

A Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt az intézkedést fogatosító szerv vezetőjéhez áttette.

Budapest, 2014. november 20.

Dr. Lukács Tamás
elnök, előadó testületi tag

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

A Testület az állásfoglalását az alábbi dokumentumok alapján hozta:

- 2014. június 4-én előterjesztett panaszbeadvány (2 oldal),
- 2014. augusztus 31-én kelt kapitányságvezetői átirat (2 oldal),
- 2014. június 16-án készült rendőri jelentés (2 oldal),
- 2014. augusztus 13-án kelt rendőri jelentés (1 oldal).

Az állásfoglalást kapják:

panaszos

Dr. B. F. r. ezredes
Rendőrkapitány

Iráttár